


Zatwierdzam

Warszawa, 12 marca 2019 r.



Protokół nr 5/2019
z piątego posiedzenia Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie
i na obszarach wiejskich

W dniu 23 stycznia 2019 r. w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie odbyło się V posiedzenie Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (GTI). Zgodnie z uchwałą nr 6 Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (GR ds. KSOW) z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania Grupy Tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 30 GR ds. KSOW z dnia 24 maja 2018 r. i uchwałą nr 35 GR ds. KSOW z dnia 04 grudnia 2018 r., w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR Brwinów), Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego (WODR), Instytutów Badawczych, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, jednostki centralnej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, pełniącego obowiązki sekretarza Grupy.

Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Ad 1. Posiedzenie otworzył **Przewodniczący GTI pan Henryk Skórnicki**, Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Radomiu, który przywitał uczestników spotkania, szczególnie nowych członków GTI i przypomniał o zmienionym składzie tej Grupy. Dodał również, że wiceministra Ryszarda Zarudzkiego, który pojawi się w drugiej części spotkania zastępuje pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Analiz i Rozwoju MRiRW. Przewodniczący zaznaczył, że celem głównym dzisiejszego spotkania jest uporządkowanie spraw organizacyjnych, w związku ze zmianą składu GTI, ale również zaprezentowanie działalności Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich („SIR”). Przedstawione zostaną prace Europejskiego partnerstwa

innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI) realizowane w 2018 r. i plan działania na rok 2019. Dodatkowo omówiony zostanie aktualny stan prac w zakresie wdrażania działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020. Ponadto koordynatorzy zespołów roboczych, które zostały utworzone w oparciu o uchwałę Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich omówią jak przebiegają prace w poszczególnych zespołach. Pan Henryk Skórnicki wspominał również, że zgodnie z Regulaminem Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w ubiegłym roku powinno odbyć się jeszcze jedno spotkanie Grupy, ale ze względu na procedowane zmiany składu Grupy nie udało się zwołać posiedzenia (*uchwała nr 1 Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich działającej przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich stanowi załącznik nr 2 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW*).

Następnie głos zabrała **pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek**, która również przywitała wszystkich obecnych na posiedzeniu i podkreśliła, że jest to pierwsze spotkanie w „nowym” składzie, który w jej opinii może wnieść nową jakość prac do Grupy Tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Pani dyrektor zaznaczyła, że Grupa pracuje już ponad dwa lata i na bazie zdobytych doświadczeń została podjęta decyzja o wprowadzeniu pewnych modyfikacji w składzie Grupy. Zmiana ta ma służyć zwiększeniu liczby przedstawicieli instytucji związanych z innowacjami i transferem wiedzy z nauki do praktyki rolniczej. Ponadto pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek zauważyła, że wśród uczestników posiedzenia są też osoby, które są członkami różnych innych gremiów jak np.: zespół roboczy „Transfer wiedzy pomiędzy nauką i praktyką”. Jest to ważne, ponieważ od 2016 r. jednym z priorytetów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest transfer wiedzy i innowacji w rolnictwie. W jej opinii współpraca ośrodków doradztwa rolniczego i instytutów badawczych wzmocniła się. Podkreśliła, że minister Zarudzki, który ma stały kontakt zarówno z ośrodkami doradztwa rolniczego jak i instytutami badawczymi chce wykorzystywać potencjał tych grup do ulepszania rozwiązań i kreowania nowych działań, dzięki którym mogą być prowadzone prace z zakresu transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie. Zwróciła również uwagę na samą Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, która jest swojego rodzaju „narzędziem” służącym wspieraniu transfer wiedzy i innowacji w rolnictwie. Zachęcała nowych członków do aktywnego włączenia się w prace GTI i tym samym ulepszania działań SIR. Pani dyrektor wspominała również o pewnych nowościach w zakresie współpracy

Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z nauką. Podkreśliła, że Ministerstwo próbuje uczestniczyć w różnych procesach znacznie szerzej niż odbywało się to do tej pory. Od zeszłego roku MRiRW, po raz pierwszy, jest partnerem w trzech projektach badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu GOSPOSTRATEG. Ponadto inne instytucje resortu rolnictwa uczestniczą w 5 innych projektach realizowanych ze środków tego Programu. W tym roku Ministerstwo bierze udział w konkursie w ramach programu „Horyzont 2020” jako jeden z konsorcjantów w projekcie dotyczącym strategii rozwoju biogospodarki w naszym makroregionie. Wspomniała również o rozmowach prowadzonych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dużego programu B+R związanego z suszą. Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek zaznaczyła, że MRiRW bardzo zależy na aktywnym uczestnictwie w procesach transferu wiedzy i kreowania innowacji. Dodała, że Ministerstwo potrzebuje zarówno współpracy z naukowcami jak i doradcami, którzy pomagają we wdrożeniu zaproponowanych rozwiązań w terenie. Pani dyrektor podkreśliła jak ważnym priorytetem jest współpraca w zakresie innowacji w rolnictwie i w imieniu wiceministra Ryszarda Zarudzkiego zwróciła się z prośbą do wszystkich członków GTI o aktywny udział w pracach Grupy i tym samym realizację jej zadań.

Pan Henryk Skórnicki podziękował pani dyrektor i poprosił o zabranie głosu pana Jacka Węsierskiego, Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Pan Jacek Węsierski, Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie przypomniał uczestnikom posiedzenia, że już od roku funkcję Jednostki Centralnej KSOW pełni Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie. Podkreślił, że przez ostatni rok poszerzono prace GTI poprzez powołanie zespołów roboczych. Dodał również, że trwają prace nad zmianą formy w jakiej wykonywane są zadania przez JC KSOW. CDR Brwinów zastanawia się czy nie pójść w kierunku wyboru tematów i partnerów, którzy mogliby realizować daną operację, nie stosując trybu konkursowego. Jednocześnie dyrektor złożył podziękowania, na ręce dyrektora Ryszarda Koguta, dla całego zespołu Biura Pomocy Technicznej za owocną współpracę przy rozliczaniu operacji. Ponadto odniósł się do zespołu roboczego „Transfer wiedzy pomiędzy nauką i praktyką”, którego członkowie zastanawiają się w jaki sposób ma funkcjonować transfer wiedzy w Polsce. Pan Jacek Węsierski wspomniał również, że innowacje w rolnictwie nie są traktowane jako wyizolowana część działalności badawczej a następnie wdrożeniowej czy wręcz wykonawczej. Są czymś znacznie szerszym i docelowo będą koncentrowały się w jednym obszarze jakim jest biogospodarka. Podkreślił, że CDR Brwinów, wspólnie z Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz

Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi bierze udział w projekcie dotyczącym budowania strategii rozwoju biogospodarki w Polsce. Na koniec podziękował uczestnikom za tak liczne przybycie i życzył owocnego spotkania.

W dalszej kolejności **Przewodniczący GTI pan Henryk Skórnicki**, poddał pod zaopiniowanie zaproponowany **porządek obrad**:

1. Otwarcie piątego posiedzenia Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, powitanie uczestników – *Pan Ryszard Zarudzki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Henryk Skórnicki, Przewodniczący GTI*
2. Zmiany w składzie GTI oraz prezentacja nowych członków Grupy – *Pan Ryszard Zarudzki Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi*
3. Wybór nowego Prezydium GTI
4. Bieżąca informacja o funkcjonowaniu Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Polsce – *Paweł Krzeczunowicz, Dyrektor CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie*
5. Sprawozdanie z realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2018 - 2019 w zakresie działań SIR, najważniejsze zadania zaplanowane do realizacji w 2019 roku – *Iwona Obojska-Chomiczewska, Kierownik Zespołu innowacji w rolnictwie ds. obsługi SIR, CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie*
6. Informacja z prac zespołów roboczych w ramach GTI – koordynatorzy zespołów
7. Informacja o pracach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI) w roku 2018 oraz prezentacja Planu pracy na rok 2019 – *Henryk Skórnicki, Przewodniczący GTI; Krzysztof Janiak, Z-ca Dyrektora CDR w Brwinowie*
8. Aktualny stan prac w zakresie wdrażania działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 – *Krzysztof Janiak, Zastępca Dyrektora CDR w Brwinowie*
9. Dyskusja
10. Podsumowanie i zamknięcie posiedzenia

Grupa jednogłośnie przyjęła agendę spotkania (34 osoby spośród 45 uprawnionych do głosowania).

Pan Henryk Skórnicki podał kilka ważnych informacji dotyczących GTI, odnosząc się szczególnie do nowych członków Grupy. Wskazał na jakiej podstawie została powołana Grupa Tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, jak został zmieniony jej skład

i jakie są jej główne zadania (*uchwała nr 6 Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich* stanowi załącznik nr 3 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW; *uchwała nr 30 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6 z dnia 12 października 2015 r. dotyczącej powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich* stanowi załącznik nr 4 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW; *uchwała nr 35 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6 z dnia 12 października 2015 r. dotyczącej powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich* stanowi załącznik nr 5 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW).

Dyrektor podkreślił również, że dzięki funkcjonowaniu GTI pomiędzy członkami następuje wymiana wiedzy i doświadczeń, nawiązują się różnego rodzaju kontakty i tworzą różnorodne pomysły związane z innowacjami na rzecz rolnictwa, które mogą być wykorzystywane w operacjach realizowanych w ramach działania „Współpraca” czy też w ramach działań KSOW. Przewodniczący nawiązał do wypowiedzi dyrektora Węsierskiego i dodał, że CDR Brwinów dzięki aktywnemu uczestnictwu w grupach tematycznych powołanych w ramach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI) ma możliwość nawiązywania kontaktów i zgłaszania różnych propozycji związanych z realizowaniem operacji. Na koniec wspomniał, że CDR Brwinów ma bardzo duży udział w projektach finansowanych w ramach „Horyzont 2020” i jest w czołówce co do liczby projektów realizowanych przez stronę polską.

Ad 2. Pan Henryk Skórnicki przedstawił nowych członków GTI: przedstawicieli 10 instytutów badawczych, przedstawiciela jednostek regionalnych KSOW wskazanego przez Konwent Marszałków Województw RP oraz przedstawiciela Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa. Uczestnicy posiedzenia przedstawiali główne zadania i działania jednostek, które reprezentują. Niektórzy członkowie podawali przykłady projektów realizowanych w ramach różnych programów m.in.: GOSPOSTRATEG, „Horyzont 2020”. Część osób opowiedziała o wnioskach złożonych w ramach działania „Współpraca”. Uczestnicy spotkania dzielili się swoimi doświadczeniami i osiągnięciami oraz podkreślali chęć współpracy przy realizacji różnego rodzaju operacji.

Ad 3. Następnie **Przewodniczący GTI** przeszedł do kolejnego punktu posiedzenia – Wyboru nowego Prezydium. Przypomniał, że na pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 17 grudnia

2015 r., Grupa powołała Prezydium w skład, którego weszło 11 osób. Dodał, że zgodnie z Regulaminem GTI, *Prezydium Grupy stanowi organ doradczy Przewodniczącego i kieruje pracami Grupy pomiędzy posiedzeniami*. Zwrócił się do uczestników, żeby zastanowili się czy pozostawienie tego organu jest zasadne. Dodatkowo wspomniał, że z uwagi na zmiany w składzie GTI Grupa będzie musiała również wybrać Zastępcę Przewodniczącego.

Dyrektor Krzysztof Janiak dodał, że Prezydium nie spotkało się ani razu i nie podjęło żadnych decyzji.

Grupa jednogłośnie podjęła decyzję o rezygnacji z Prezydium. Uchwała w sprawie zmiany Regulaminu Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich zostanie podjęta w trybie obiegowym. Uczestnicy posiedzenia zaproponowali, żeby kandydatów na Zastępcę Przewodniczącego przedstawić w drugiej części posiedzenia (po przerwie obiadowej).

Ad 4. Pan Paweł Krzeczunowicz, Dyrektor CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie przedstawił bieżącą informację o funkcjonowaniu Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Polsce. Podkreślił, że Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich jest częścią Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, która w tym roku obchodzi dziesięciolecie i z tej okazji w kwietniu odbędzie się spotkanie sieciujące w Brukseli. Ponadto wymienił cele KSOW, którymi są m.in.: spowodowanie szerszego udziału zainteresowanych podmiotów w inicjatywach na rzecz rozwoju obszarów wiejskich; wymiana doświadczeń i pomysłów, tworzenie sieci współpracy oraz dostarczanie informacji o rozwoju obszarów wiejskich; promocja działań innowacyjnych w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR); aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy. Wskazał, że nawiązywanie sieci partnerów oraz rozpowszechnianie wiedzy i doświadczeń odbywa się dzięki:

- współpracy jednostek zajmujących się siecią KSOW w Polsce czyli jednostki centralnej, której funkcję pełni Centrum Doradztw Rolniczego w Brwinowie oraz 16 jednostek regionalnych (po jednej w każdym Urzędzie Marszałkowskim);
- współpracy jednostek zajmujących się innowacjami w rolnictwie (sieć SIR) w Polsce czyli Zespołu Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR w Centrum Doradztw Rolniczego w Brwinowie oraz 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- przekazywaniu informacji przez strony internetowe oraz media społecznościowe;
- bliskiej współpracy z sieciami na poziomie europejskim (m.in.: Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD), Europejskie partnerstwo innowacyjne na

rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI), Strategiczna Grupa Robocza ds. Systemu Innowacji i Wiedzy w Rolnictwie (SWG AKIS).

Dyrektor zaznaczył, że Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ma charakter otwarty czyli każdy może się zarejestrować na stronie ksow.pl jako partner KSOW. Wspomniał również, że 4 stycznia br. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłosiło kolejny konkurs KSOW (3/2019). Wnioski będzie można składać od 4 do 18 lutego 2019 r. Dyrektor zaprosił uczestników posiedzenia do zapoznania się ze szczegółowymi informacjami, które są dostępne na stronie MRiRW oraz na portalu KSOW (prezentacja *Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich – KSOW* stanowi załącznik nr 6 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW).

Ad 5. Pani Iwona Obojska-Chomiczewska, Kierownik Zespołu innowacji w rolnictwie ds. obsługi SIR zaprezentowała czym zajmuje się Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Celami szczegółowymi SIR są: ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich; ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich; pomoc w tworzeniu grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz pomoc w opracowaniu projektów przez grupy operacyjne i partnerstwa na rzecz innowacji. Podkreśliła, że SIR wspiera współpracę międzynarodową zwłaszcza z Europejskim partnerstwem innowacyjnym na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, gdzie aktywnie uczestniczymy w posiedzeniach, również jesteśmy członkami różnych grup fokusowych. Ponadto grupy operacyjne, które zaczęły już funkcjonować są również wciągane w prace europejskiej sieci. Dbamy o przepływ informacji w taki sposób, żeby grupy operacyjne z Polski zaistniały na forum europejskim. Duży nacisk jest kładziony na promocję. Prowadzona jest strona SIR gdzie dostępna jest baza grup operacyjnych a także katalog projektów, które są realizowane w ramach Planu Operacyjnego w zakresie SIR. Ponadto w zakładce „Aktualności” co miesiąc zamieszczane są krótkie opracowania w formie mini broszury na temat tego jakie projekty są realizowane i w której są odnośniki do publikacji, które zostały wydane pod szyldem SIR. Zaznaczyła, że przez różnego rodzaju kanały i kontakty promowane są innowacje i przekazywane informacje o tym co zostało opracowane i wdrożone, tak aby dotarło do jak najszerszego grona odbiorców. Pani Iwona Obojska-Chomiczewska zachęcała również uczestników posiedzenia do składania wniosków do działania 5 w ramach konkursu KSOW 3/2019. Namawiała do bezpośredniego kontaktu z pracownikami SIR, którzy z wielką

przyjemnością wypowiedzą Państwu jak podejść do tego działania. Ponadto dodała, że w zeszłym roku w ramach Planu Operacyjnego w zakresie SIR zostało zrealizowanych około 120 operacji. Projekty angażowały wiele osób z różnych środowisk w taki sposób, żeby tworzyć płaszczyzny wielopodmiotowe, wielosektorowe. W ten sposób podczas realizowanych wydarzeń spotykali się zarówno rolnicy i doradcy, jak i przedstawiciele świata nauki oraz biznesu. Największą popularnością cieszyły się operacje, podczas których uczestnicy mogli zobaczyć coś na własne oczy, „dotknąć” tej innowacji i porozmawiać z osobami, które ją wdrożyły. Podkreślała, że poprzez SIR realizowane są projekty, które wpisują się w strategię całego resortu. Dlatego bardzo dużo projektów zostało zrealizowanych o tematyce dotyczącej krótkich łańcuchów dostaw żywności, a także wytwarzania żywności wysokiej jakości, żywności tradycyjnej, regionalnej. Na koniec pani Iwona Obojska-Chomiczewska zachęcała do odwiedzenia strony internetowej SIR (prezentacja *Sprawozdanie z realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 w zakresie SIR i funkcjonowania SIR* stanowi załącznik nr 7 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW).

Następnie głos zabrał **pan Krzysztof Janiak**, który w nawiązaniu do wypowiedzi pani Iwony Obojskiej-Chomiczewskiej zachęcał uczestników do składania operacji w ramach 3 konkursu KSOW. Wskazał, że w przypadku działania 5 (*Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014–2020 oraz ułatwianie tej współpracy*) operacje o zasięgu krajowym (grupa docelowa minimum z 4 województw) należy składać do CDR Brwinów Oddział w Warszawie natomiast operacje o zasięgu regionalnym (grupa docelowa z 1-3 województw) należy składać do Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Ponadto dodał, że w ramach Planu Operacyjnego w zakresie SIR są również realizowane operacje własne. W związku z tym zarówno CDR Brwinów Oddział w Warszawie jak i WODR są otwarci na wszelką współpracę. Dyrektor nawiązał również do pomysłu pana Ryszarda Kamińskiego z poprzedniego posiedzenia odnośnie spotkań tematycznych. Zaznaczył, że Ośrodki Doradztwa Rolniczego w ramach funkcjonowania mogą przeznaczyć środki finansowe na zorganizowanie takich spotkań.

Pan Henryk Skórnicki również nawiązał do poprzedniego spotkania GTI podczas, którego wywiązała się dyskusja na temat rodzaju realizowanych operacji. Zachęcał, żeby operacje nie skupiały się tylko na pojedynczym wydarzeniu ale żeby stosować kompleksowe podejście. Podkreślił, że ważne jest, żeby rozpowszechniać rezultaty operacji w taki sposób, żeby nie

ograniczać się tylko do bezpośrednich uczestników ale przekazywać informacje szerszemu gronu.

Ad 3. Przewodniczący GTI wrócił do wyboru Zastępcy Przewodniczącego.

Głos zabrał **pan Mirosław Borowski** z Krajowej Rady Izb Rolniczych, który zwrócił się do uczestników posiedzenia, żeby Zastępca Przewodniczącego został wybrany na kolejnym spotkaniu. Ponadto prosił o rozważenie wyboru dwóch zastępców przewodniczącego tak aby każdy z nich reprezentował inne środowisko: Przewodniczący – doradców, pierwszy Zastępca Przewodniczącego – środowisko naukowe, drugi Zastępca Przewodniczącego – przedstawiciele rolników.

Z sali padła propozycja, żeby jednego Zastępcę Przewodniczącego wybrać na dzisiejszym posiedzeniu.

Przewodniczący Grupy poddał pod głosowanie 2 wnioski:

1. Zmiany Regulaminu GTI, która umożliwi wybór dwóch zastępców przewodniczącego.
2. Wyboru jednego Zastępcy Przewodniczącego na dzisiejszym posiedzeniu.

Grupa przyjęła oba wnioski (pierwszy wniosek przyjęły 33 osoby spośród 45 uprawnionych do głosowania, 1 osoba była przeciwna; drugi wniosek przyjęły 33 osoby spośród 45 uprawnionych do głosowania, 1 osoba wstrzymała się od głosu).

Do uczestników posiedzenia dołączył **podsekretarz stanu Ryszard Zarudski**, który przywitał zebranych. Minister zreferował zagadnienia omawiane na stałym komitecie europejskim, gdzie rolnictwo i wspólna polityka rolna jest dość istotnym elementem. Ponadto omawiane są tam kwestie związane z biogospodarką, wspólną polityką rolną, wieloletnimi ramami finansowymi czyli budżetem na przyszły okres programowania. Tam też omawia się kwestię Brexitu i jego konsekwencji dla polskiej gospodarki i rolnictwa. Następnie Minister wyraził radość ze zmian wprowadzonych w składzie GTI. Jest to reaktywacja tego zespołu. Podkreślił, że udział każdego członka w pracach grupy jest bardzo ważny.

Minister zaznaczył, że Ministerstwo będzie wspierało krajowe procesy rozwoju strategii na rzecz biogospodarki. Minister podkreślił wagę programu GÓSPÓSTRATEG - strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych przygotowanego przez Radę NCBR. W ramach tego programu odbędą się nabory otwarte i zamknięte. Ministerstwo oraz podmioty działające w grupie tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich uczestniczą w wielu projektach wspieranych z „GOSPOSTRATEG” (Ministerstwo bierze udział

łącznie w 8 projektach, w tym w 3 bezpośrednio). W listopadzie odbyła się bardzo ważna konferencja na ten temat, gdzie prezentowano różne projekty. Minister namawiał do wejścia na stronę MRiRW i zapoznania się z informacjami odnośnie konferencji na rzecz „GOSPOSTRATEG”. Podkreślił, że są tam bardzo ważne informacje dotyczące transferu wiedzy i innowacji. Zaznaczył, że „GOSPOSTRATEG” jest bardzo dobrym programem i uruchamia szereg różnych procesów. Dodał, że korzystamy z jego doświadczeń, na przykład przy EPI, przy dostępie do baz danych ekspertów. Czekamy kiedy w ramach „GOSPOSTRATEG” będą konkursy otwarte. Minister wspomniał również o bardzo dobrej współpracy z NCBiR.

Ponadto Minister podkreślił wagę programu BIOSTRATEG. To strategiczny program badań naukowych i prac rozwojowych „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” - przygotowany przez Radę NCBR i zatwierdzony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa. Zdaniem Ministra w stronę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego należy skierować pytanie co dalej z programem BIOSTRATEG? 5 lutego br. odbędzie się spotkanie z udziałem instytutów naukowo-badawczych oraz przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na którym omówione zostaną dwie rzeczy: finansowanie instytutów oraz parametryzacja.

Następnie Minister wspomniał o projektach typu ERA-NET. Rada NCBiR podjęła uchwałę, że NCBiR ma przystąpić do programów typu ERA-NET. Umożliwi to instytutom naukowym udział w realizacji projektów. Dzięki temu instytuty badawcze występując w konsorcjach, dostaną finansowanie na swoją część projektów.

Minister podkreślił wagę dobrej współpracy Ministerstwa a w szczególności Pani Edyty Wieczorkiewicz Dudek z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i z oddziałem w Radomiu. Jednocześnie poprosił o przekazanie mu wniosków z dzisiejszego spotkania GTI.

Następnie głos zabrała **pani Małgorzata Gałczyńska** z Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny, która opowiedziała z jakimi problemami musiała się zmierzyć grupa operacyjna, której liderem jest Fundacja, przy składaniu projektu do działania „Współpraca”. Jedną z kwestii, którą poruszyła jest problem uzyskania gwarancji bankowej od odpowiednich instytucji finansowych wskazanych na stronie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w przypadku wnioskowania o zaliczkę. Podkreśliła, że instytucje finansowe, które udzielają takich gwarancji nie widzą potrzeby ich składania przy zabezpieczeniu wekslowym przez wszystkie podmioty uczestniczące w projekcie.

Głos zabrał **pan Ireneusz Drozdowski**, broker innowacji w CDR Brwinów, który zaznaczył, że wie o problemach, z którymi borykają się różne grupy operacyjne również ta grupa, o której mówiła pani Małgorzata Gałczyńska. Dodał, że złożył propozycje zmian, które mogłyby rozwiązać część problemów i będą one omawiane na najbliższym spotkaniu zespołu, który zajmuje się sprawami związanymi z działaniem „Współpraca”.

Pan Robert Pośnik poruszył również problem wypełniania wniosków w wersji elektronicznej. Prosił, żeby zaktualizować i poprawić błędy w formularzach w wersji elektronicznej i dostosować je do obecnych realiów.

W odpowiedzi **pan Marcin Skórski**, Zastępca Dyrektora Departamentu Działań Delegowanych ARiMR podkreślił, że z uwagi na drugi nabór wniosków, który miał zostać ogłoszony jak najszybciej, wniosek w wersji elektronicznej można było zrobić najszybciej w programie Excel. Ponadto wskazał, że ARiMR prowadziła liczne szkolenia w całym kraju podczas, których wyjaśniała jak wypełniać wnioski w wersji elektronicznej.

Wiceminister Ryszard Zarudski dodał, że będzie prowadził rozmowy z ARiMR w sprawie ulepszenia tych działań.

Przewodniczący GTI wrócił do wyboru Zastępcy Przewodniczącego.

Pan Janusz Smagacz zaproponował kandydaturę pana profesora Szczepana Figiela z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Nikt więcej nie zgłosił kandydatów.

Grupa większością głosów wybrała pana Szczepana Figiela na Zastępcę Przewodniczącego (33 osoby spośród 45 uprawnionych do głosowania, 1 osoba wstrzymała się od głosu).

Ad. 6. Jako pierwszy głos zabrał **pan Jacek Węsierski**, który przedstawił stan prac zespołu roboczego „Transfer wiedzy pomiędzy nauką i praktyką”, powołanego w ramach GTI. Na pierwszym spotkaniu członkowie zespołu dyskutowali w jaki sposób i w jakim kierunku powinniśmy w Polsce rozwijać System Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie z punktu widzenia potrzeb obszarów wiejskich; jak wzmocnić oddziaływanie nauki i służb doradczych by efektywniej wpływały na rozwiązywanie problemów rolników, i w jaki sposób usprawnić i ulepszyć system transferu wiedzy w rolnictwie, żeby był bardziej uporządkowany. Podkreślił, że na następne spotkanie zespołu zostanie przygotowany roboczy materiał, w który przedstawiona zostanie zarówno struktura jak i cały System Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie

oraz propozycje zmian dotyczących różnych przepisów związanych z działaniem nauki czy doradztwa rolniczego w tym zakresie.

Następnie głos zabrał **pan Ireneusz Drozdowski**, który przedstawił stan prac zespołu roboczego „Tworzenie i rozwój krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych”. Na wstępie wymienił członków zespołu: 3 osoby z Centrum Doradztwa Rolniczego, 6 osób z wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, 2 osoby z MRiRW (jedna z Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii, druga z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich), po 1 osobie z Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych "Polska Ekologia" i Krajowej Rady Izb Rolniczych. Podkreślił, że na pierwszym spotkaniu, które odbyło się 10 stycznia br. każdy z członków zespołu przedstawił problem krótkich łańcuchów dostaw ze swojego punktu widzenia. Ponadto dodał, że na spotkaniu Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii zaznaczył, że nie zamierza pracować nad zmianami, czyli jakiegoś rodzaju uproszczeniami w tym zakresie. Jest to bardzo ważny sygnał dla zespołu, żeby spojrzeć na ten problem od strony producentów i zbadać ten stan prawny, czy on rzeczywiście jest taki jak potrzeba, czy może instytucje, które zajmują się bezpieczeństwem żywności nie nadużywają swojej pozycji, jako instytucje nadzorczo-kontrolne. Pan Ireneusz Drozdowski wspominał, że planowane są jeszcze dwa spotkania zespołu roboczego. Z prac zespołu zostanie przygotowany raport, który ma przedstawiać przykłady dobrych praktyk w zakresie krótkich łańcuchów dostaw zarówno z Polski jak i innych krajów (prezentacja *Zespół Roboczy ds. tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków rolnych* stanowi załącznik nr 8 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW).

Pan Henryk Skórnicki, przedstawił stan prac kolejnego zespołu roboczego „Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotem pochodzenia rolniczego”. Na wstępie zaznaczył, że zespół liczy podobnie jak dwa pozostałe zespoły, 15 osób. Podkreślił, że tematyka, którą zajmuje się ten zespół jest bardzo ważna i dotyczy prawie wszystkich rolników, doradców, jednostek naukowych i administracji zaangażowanych w ten problem. Przypomniał również, że mamy nową ustawę Prawo wodne, w ślad za którą idzie program azotanowy, który nakłada na cały kraj te same obowiązki, które mieli rolnicy prowadzący działalność rolniczą na tzw. Obszarach Szczególnie Narazonych (OSN). Dyrektor zaznaczył, że na pierwszym spotkaniu zespołu ustalono, że wszyscy uczestnicy w ciągu 4 tygodni przygotowują listę problemów i pytań związanych z wdrażaniem programów azotanowych. *W sumie od wszystkich uczestników wpłynęło prawie 140 pytań i różnorodnych problemów, z bardzo szerokim spectrum regulacji*

prawnych, jak również i samego programu azotanowego, jeśli chodzi o stosowanie i wdrażanie w praktyce. Następnie problemy i pytania zostały rozesłane do instytucji, które za to odpowiadają. Na dużą część pytań i problemów zostały już przygotowane rozwiązania i konkretne odpowiedzi. Ponadto przedmiotem spotkania było zebranie wszystkich doświadczeń i wyników badań naukowych związanych z gospodarką nawozami naturalnymi. Do jednostek naukowych zostały rozesłane ankiety. Wpłynęło ok 14 wyników, one w tej chwili są obrabiane i z tego będzie przygotowane repozytorium. I to będzie stanowiło materiał do analizy na następne spotkanie zespołu. Dyrektor wspomniał również, że na stronie internetowej CDR Brwinów Odział w Radomiu będą dostępne materiały z prac zespołu.

Głos zabrał **pan Krzysztof Janiak**, Zastępca Dyrektora CDR w Brwinowie, który wspomniał, że w ramach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI) powstaje 5 kolejnych grup fokusowych:

- Zdrowie pszczół i zrównoważone pszczelarstwo;
- Możliwości dywersyfikacji poprzez produkty lecznicze i kosmetyczne na bazie roślin;
- Zasolenie gleby;
- Ochrona gleb rolniczych przed zanieczyszczeniem;
- Redukcja użycia leków na farmach drobiu.

Zachęcał uczestników do włączenia się w prace tych zespołów. Dodał, że dokładne informacje odnośnie grup oraz możliwości zapisywania się i wymaganych dokumentów, które należy złożyć zostaną przesłane do wszystkich uczestników drogą mailową

Ad 7. Następnie **Przewodniczący GTI** przedstawił informację o pracach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI). Wymienił główne priorytety i w ramach nich realizowane zadania, które zostały określone na rok 2019. Pierwszy priorytet dotyczy stabilności gospodarstw: zarządzanie zasobami i dywersyfikacja. Drugi priorytet to transformacja cyfrowa rolnictwa i leśnictwa. Kolejny priorytet dotyczy wzmocnienia sieci tematycznych, nie tylko tych, które powstały w ramach „Horyzontu 2020” i funkcjonują w ramach EIP-AGRI, ale również sieci tematycznych grup europejskich, grup operacyjnych na poziomie europejskim. To ma olbrzymie znaczenie w promocji różnych rozwiązań i wykorzystania efektów prac przez poszczególne grupy operacyjne. Następny priorytet dotyczy zacieśnienia współpracy z sieciami obszarów wiejskich i wsparcie dla zarządzania sieciami obszarów wiejskich. Ostatni priorytet dotyczy rozszerzenia i konsolidacji sieci EIP-AGRI. Dyrektor wspomniał, że w nowym okresie programowania

będzie funkcjonowała jedna sieć nazywana „siecią WPR”, czyli Wspólnej Polityki Rolnej, która będzie konsolidowała europejską sieć na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i sieć europejskiego partnerstwa innowacyjnego (prezentacja *Roczny program prac EIP-AGRI na 2019* stanowi załącznik nr 9 do protokołu i jest dostępna na portalu KSOW).

Pan Henryk Skórnicki dodał, że w maju planowany jest Europejski Szczyt Innowacji w Rolnictwie, który odbędzie się we Francji i tym samym zachęcał uczestników posiedzenia do aktywnego udziału w tym wydarzeniu. Na koniec wspomniał jeszcze, że w trakcie pobytu na ostatnim walnym zgromadzeniu ENRD w Brukseli, w trakcie rozmów przedstawiciele Komisji, przekazali mu, że rozważane jest przygotowanie rekomendacji, żeby inne kraje w podobny sposób zastosowały rozwiązania takie jakie są stosowane w Polsce jeśli chodzi o instytucjonalne usytuowanie doradztwa w systemie transferu wiedzy i Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. W kraju system doradztwa jest różnie oceniany, natomiast na zewnątrz jest postrzegany bardzo dobrze. W wielu krajach doradztwo publiczne zamiera i ten model polskiego rozwiązania instytucjonalnego jest potrzebny.

Ad. 8. Głos zabrał **pan Marcin Skórski**, który przedstawił aktualny stan prac w zakresie wdrażania działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020. Podkreślił, że zostało złożonych 89 wniosków w terminie na kwotę 296 milionów złotych i jeden wniosek został złożony po terminie. Pula pieniędzy przeznaczona na ten nabór to 245 milionów złotych. Najwięcej wniosków wpłynęło z województwa mazowieckiego. Wśród złożonych wniosków jest 14 na krótkie łańcuchy dostaw żywności. Dodał, że Agencja jest w trakcie oceny złożonych wniosków i zaznaczył, że pisma z uzupełnieniami będą wysyłane do wnioskodawców jak najszybciej. Przypomnił, że z uwagi na jak najszybsze wyłonienie najlepszych wniosków jest możliwość poprawiania i uzupełniania wniosku tylko raz. W ten sposób chcemy wyróżnić wnioski, które zostały dobrze przygotowane.

Posiedzenie grupy podsumował i zamknął pan Henryk Skórnicki, Przewodniczący grupy.

Wnioski i ustalenia z posiedzenia:

1. Rezygnacja z Prezydium uchwałą w sprawie zmiany Regulaminu GTI w trybie obiegowym.
2. Wybór dwóch zastępców przewodniczącego.

Zgodnie z § 4 ust. 2 uchwały nr 6 Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania Grupy Tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, członkowie Grupy spośród jej

składu wybierają jednego stałego Zastępcę Przewodniczącego, dlatego zmiana ta nie jest możliwa.

3. Przesłanie do wszystkich uczestników Grupy, drogą mailową dokładnych informacji odnośnie tworzących się Grup Fokusowych w ramach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI), do których trwa nabór na ekspertów.

Załączniki:

1. Lista obecności.
2. Uchwała nr 1 Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich działającej przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
3. Uchwała nr 6 Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
4. Uchwała nr 30 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6 z dnia 12 października 2015 r. dotyczącej powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
5. Uchwała nr 35 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6 z dnia 12 października 2015 r. dotyczącej powołania grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
6. Prezentacja *Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich – KSOW*.
7. Prezentacja *Sprawozdanie z realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 w zakresie SIR i funkcjonowania SIR*.
8. Prezentacja *Zespół Roboczy ds. tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków rolnych*.
9. prezentacja *Roczny program prac EIP-AGRI na 2019*.

Sporządziła: Katarzyna Krawczyk

